

II.

En Feltpræsts Vilkaar i Frederik IV's Tid.

Ved *C. Klitgaard.*

Efterfølgende Brev findes i Morten Reenberg's Brevbog (s. Khist. Saml. 5. R. I, 236 ff.) og kan tjene til at udfylde, hvad der sammesteds (S. 267 f.) meddeles ved-

rørende Feltpræsten Daniel Gemzøe. At det nemlig er denne, i hvis Navn Brevet er skrevet af hans Stiffader, M. Reenberg, kan ikke være tvivlsomt. Brevet synes at være fra Efteraaret 1710.

Stormægtigste Allernaadigste Arveherre og Konge!

Den Naade, som saa mange Undersaatter finder for Deres Kongl. Majestæts Allernaadigste Arvetrone, minder og mig fattige her i et fremmed Land allerunderdanigst at forestille den mig nu paakommende Elendighed. Thi da jeg ved kostbare Studeringer havde opnaaet de bedste Karakterer, som Deres Kgl. Majst. Allerkristeligste Intention for Guds Kirke ved allernaadigste Forordning om Examinibus og Vocation til Prædike-Embedet af dato 1. Aug. 1707 har til Promotion Allernaadigst villet anse, capaciterede jeg mig ved udenlandske Rejser saaledes i det italienske, franske, tyske og hollandske Sprog, at jeg derudi kunde opvarte det hellige Embede, som jeg og endelig i det franske og tyske har ved Guds Aands Hjælp opnaaet det, som min Modersmaal. Slig Omkostning og Arbejde blev mig desto fornøjeligere, da det allernaadigst behagede Deres Kgl. Maj. paa min salig Herres, Hr. General-løjtnant Johan Rantzows, Recommendation at anordne mig som Feltpræst ved begge Hr. General Rantzows Regimenter ved Ed. Kongel. Majest. Auxiliaire Troupes hos de høje Allierede. Her fandt jeg fattige Mand mig som i en Himmel og mit eget Element baade for min Vocation, saavel som at jeg daglig samlede Experience ved de lykkelige Progresser, jeg saa og hørte, indtil den rude Campagne for Tournay og derpaa Marcher for Ghent i den uhyrlig strænge Vinter, da jeg ikke før efter Julen kom i Kvarter. Der laa al min Helbred svækket, som jeg med største Omkostning søgte igjen at rejse, for den Lyst jeg havde til Feltembedet, men fandt mig ikke saa stærk, som jeg haabede, saa jeg dog kunde ikke tænke mig at ønske mig nogen Forandring, før jeg nu atter efter tvende Campagner finder mig saa udmattet af idelige Fatiguer, som helst falder ved Cavalleriet, at jeg for mit Legems Svaghed kan nu ikke gjøre den Tjeneste snart enten til Hest eller Fods. Jeg skulde ikke undslaa mig før end til min Dødsdag,

hvis ikke Sygdom tog desto mere til ved Hjertesorg derover, at jeg kan ikke gjøre, hvad jeg vil. Maatte jeg i dybeste Underdanighed, kan jeg for Gud protestere, at dels for min Svagheds Skyld, dels for Malheur med Heste og Bagage ejer jeg ikke 100 Dlr. for alle mine Fatiguer. I denne min Elendighed trøster jeg mig ved det bedre, nemlig Eders Kongelige Majestæts Allernaadigste Godhed.

Allernaadigste Konge! Det behagede Eders Majestæt allernaadigst at anse mig med dobbelt Naade ved de 2de Regimenter, jeg hidindtil som Feltpræst maatte staa ved; thi fordrister jeg mig nu i dybeste Underdanighed atter at ansøge om en dobbelt Naade, at jeg for min Svagheds Skyld ej alene allernaadigst maatte blive rappellered, men endog derhos allernaadigst at blive aflagt med et roligt Sted in Patria, hvor jeg kunde leve Resten af mine Dage, og desto længere tjene Gud i hans Menighed. Næst Gud og Eders Majestæts Højkongelige Naade lider jeg paa en god Samvittighed for mit Embede her, at saalidet skal nogen reprochere mig derfor, som mine høje Chefer, begge bemeldte Hrr. Rantzower¹⁾ saavel som Hr. Brigadier Juel²⁾, bedst kunne vidne om mine idelige Travaux, paakommende Svaghed og Tilstand. Thi har jeg og formaaet³⁾ den Godhed med de mange forrige, at velbemeldte min fromme Herre, Brigadier Juel, vilde denne min Elendighed Eders Kongel. Majestæt til allernaadigste Resolution forebringe til endelig Vederkvælgelse for mig fattige Mand, som endnu, saa vidt jeg kan, slæber denne femte møjsommelige Campagne igennem, i Trøst om Eders Majestæts Naade, som for Eders Kongelige Majestæts Arvekrone med allerunderdanigste Forbønner udøses med disse Suk af

Eders Kongelige Majestæts

Allerunderdanigste tro Tjener.

¹⁾ Johan († 1708) og Christian Rantzow.

²⁾ Christian Juel (s. D. biogr. Lex. VIII, 561).

³⁾ D. e. opnaaet.